

Vsakomur se enkrat zgodi, tudi če si za to ne prizadeva. Vendar ne kaže obupavati, ampak slaviti. Če pa koga tako rekoč doleti sedemdesetletnica sredi običajnega dela, to ne more biti nihče drug kot dr. Boris Kuhar.

Že površen pogled na prehojeno pot slavjenca, ki je 31. avgusta 1999 dopolnil sedemdeset let, pokaže, da so mu sojenice v zibelko položile radoživost in voljo do življenja. Otroška leta in zgodnja mladost so mu minevala v nemirnih časih druge svetovne vojne in pogojih, ki niso bili najbolj idealni za študij. Po osvoboditvi in kratkem šolanju v Beogradu se je vrnil v Ljubljano in se vpisal na Oddelek za etnologijo na ljubljanski Filozofski fakulteti. Medtem je bil zaposlen pri Slovenskem poročevalcu, kjer se je, milo povedano, vsaj za takratne čase loteval zelo nenavadnih tem. Še zdaj se z veseljem spomni na odmeve, ki jih je med ljubljanskimi prebivalci vzbudil feljton o nočnem življenju v glavnem mestu. Dasiravno skriti za tujimi imeni, so se med opisanimi osebami prepoznavali pravi in nepravi. Ampak to je bila le kratka epizoda na poti, ki ga je v letu 1963 privedla v Slovenski etnografski muzej, na mesto ravnatelja, kjer je nasledil umrlega dr. Borisa Orla.

Z doktorsko disertacijo o propadanju tradicionalnega kmečkega življenja, ki so mu milostni udarec zadale socialne spremembe po drugi vojni, se je potrdil kot etnolog. Prav tako je v muzeju še isto leto pripravil zelo odmevno razstavo o slovenskih ljudskih maskah. Tako je zaključil svoje nekajletno raziskovanje po slovenskih pokrajinah. Razstavljene maske so bile v večini rekonstrukcije in so obiskovalcem razstave v tistih letih res prvič razkrile bogastvo in razkošje, ki je bilo posebno v letih po koncu vojne večinoma prikrito in poznano le domačinom.

Z imenom dr. Borisa Kuharja je neizbrisno povezan tudi muzej neevropskih kultur v gradu Goričane pri Medvodah. Srečni okoliščini, da je bila v gradu leta 1934 partijska konferenca, gre pripisati dejstvo, da je bil v letu 1964 grad (s spominsko sobo) priključen Slovenskemu etnografskemu muzeju in tako dobil status muzejske zbirke. Najprej so vanj postavili t.i.m. Skuškovsko zbirko, zbirko pohištva, oblačil in drugih umetnoobrtnih predmetov, katerih lastnica je bila Japonka Tsuneko Konda-Kavase, por. Skušek. Goričanski depoji so hranili še ostale predmete, ki so bili nabrani na neevropskih

Dr. Boris Kuhar leta 1963 na terenu v Vitanju (fototeka SEM).

ozemljih. Kasneje pa je grad zaživel predvsem z razstavami, ki so bile vezane na neevropska ljudstva in se je s svojimi zelo številnimi predstavitvami vtisnil v spomin obiskovalcem. Politika neuvrščenosti je večkrat pomagala tudi muzeju, dostikrat pa je pomenila coklo za stroko, česar se je dr. Kuhar prav gotovo tudi dobro zavedal in skušal pač krmariti med Scilo in Karibdo.

Tudi v Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani je organiziral živahno razstavno dejavnost. V to je bil prisiljen, saj je muzeju kronično primanjkovalo razstavnih prostorov. Povečal je število kustosov in restavratorjev, zadolženih za predmete, ki so prihajali v muzej s terena. Še nekaj let je ohranil kolektivno terensko delo, ki ga je bil uvedel že njegov predhodnik dr. Boris Orel.

Dasiravno je bil Slovenski etnografski muzej v stalni stiski s prostorom, tako razstavnim kot upravnim, in so potekala včasih bolj, drugič manj intenzivna pregovarjanja z oblastmi, je dr. Kuharju uspelo pridobiti za muzejske depoje le prostore v Škofji Loki. Čas za kaj več je očitno dozorel kasneje.

Dr. Boris Kuhar je imel vedno poseben občutek za pogovore z javnostmi. Postal je znan kot etnolog že v tistih časih, ko je bilo treba še marsikomu pojasnjevati, kaj besedi "etnolog" ali "etnograf" pomenita. S predavanji, s sodelovanjem pri raznih "kmečkih" prireditvah, s pisanjem različnih poljudnih člankov v časopisje je širil znanje o muzeju in etnologiji. Čestokrat je dejal, da ga ime izdaja. In med terenskimi raziskavami se je šalil, češ da so si etnologi iz muzeja pripeljali svojega kuharja kar s seboj.

Za popularizacijo muzeja je storil veliko. Svojim kolegom je bil vodja, a jim je, posebno pri strokovnem delu in nasploh pri izbiri dela, pustil proste roke. Imel je nekakšen simpatičen čut za skupnost, za muzejce. Tako imenovani kolektiv Slovenskega etnografskega muzeja je bil znan tudi po proslavah, ki so vzbujale "zavisti" pri muzejskih sosedih.

Ko se zadnja leta, že upokojen, loteva kulinarčnih popotovanj po slovenskih gostilnah, združuje koristno s prijetnim. Zdaj se lahko piše Kuhar in kuhar. Ustavlja se v različnih gostilnah, zbira podatke, jih predalčka in ureja, dokler se mu jih ne bo nabralo spet dovolj za novo knjigo. Resno delo in hobiji se mu združujejo tako na hitro, da nima časa pomisliti na obletnice. Samo v toliko, da jih primerno proslavi.

Zato naj mu tudi bivši in zdajšnji muzejci zaželimo: Še na mnoga leta!

Tanja Tomažič